

SLOVAK A1 – STANDARD LEVEL – PAPER 1
SLOVAQUE A1 – NIVEAU MOYEN – ÉPREUVE 1
ESLOVACO A1 – NIVEL MEDIO – PRUEBA 1

Monday 22 May 2006 (morning)
Lundi 22 mai 2006 (matin)
Lunes 22 de mayo de 2006 (mañana)

1 hour 30 minutes / 1 heure 30 minutes / 1 hora 30 minutos

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a commentary on one passage only. It is not compulsory for you to respond directly to the guiding questions provided. However, you may use them if you wish.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- N'ouvrez pas cette épreuve avant d'y être autorisé(e).
- Rédigez un commentaire sur un seul des passages. Le commentaire ne doit pas nécessairement répondre aux questions d'orientation fournies. Vous pouvez toutefois les utiliser si vous le désirez.

INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un comentario sobre un solo fragmento. No es obligatorio responder directamente a las preguntas que se ofrecen a modo de guía. Sin embargo, puede usarlas si lo desea.

Napište komentár o **jednom** z nasledujúcich textov.

1. (a)

Ľahkým perom
(Božie oko)

Alena priniesla na stôl tretí chod: kapra na šampiňónoch. Prvé dva zjedol zväčša strýko s bratrancom. Laurene nejedla ani nepila, poprosila iba o šálku čaju, ale i tá stála na stole takmer nedotknutá.

Čakali sme ju s bratrancom na stanici dobré dve hodiny. Vlaky z Prahy buď meškali, alebo vôbec neprichádzali, informačná kancelária bola nevedno prečo zatvorená, železničiari odpovedali vyhýbavo. Stáli sme striedavo na peróne a pred východom, kontrolovali sme taxíky, prezerali poloprázdne električky. Lojzo mlčal a fajčil, mne zvieralo žalúdok. Američanky nebolo.

Napokon sme sa vrátili do strýkovho bytu. „Tak poďte,“ vítal nás s úsmevom, ktorý mu mrzol na perách, keď zbadal, že sme sami. Práve sme dopíjali kávu, keď zazvonil telefón. Recepčný z hotela Carlton nás vyzval, aby sme si prišli vyzdvihnúť slečnu, ktorá u nich sedí, nechce sa ubytovať a je veľmi poblednutá.

Ledva sme sa zvitáli, vysvitlo, že má hnačku.

Pri večeri vládlo ticho, až na chvíle, keď Laurene vyšla na záchod.

„Stále nerozumiem,“ povedal strýko a nenápadne si odrgol, „čo to vlastne študuje.“
15 „Kunsthistoriu, etnografiu, politológiu – veď som vravel.“

„Dobre,“ bratranec si vymenil zlomené špáradlo, „ale – tri veci naraz? Jedno predsa musí byť hlavné.“

„Ide o to,“ zamýšľal sa strýko, „že čo s tým chce robiť, až skončí. Čo z nej bude?“

„Martin,“ zasiahla Alenka, „povedz jej, že to je diétne jedlo. Aspoň kúšтик by si mohla zobrať.“
20 Možno je jej zle od hladu, istotne celou cestou nič nejedla.“

„Mucinko, neotravuj,“ odbaví ju Lojzo. „Vidíš, že má sračku.“

„Mimochodom,“ pripomenul strýko, „ona vôbec nemá viac peňazí so sebou, alebo chce predbežne zameniť len tak málo? To sa jej opýtaj. Lebo keby išla do banky, je to pre ňu o-ve-ľa nevýhodnejšie. My jej môžeme ponúknuť...“

25 Ukázala sa vo dverách bledezelená, v okuliaroch s ružovým rámom, s dlhými rozpustenými uhľovočiernymi vlasmi, skôr vyššia a na Američanku až priveľmi plnoštíhla, v čipkovanej polorozopnutej blúzke a natrhnutých nohaviciach, s franforcami nitiek, ktoré jej dopadali na nežensky veľké nohy. Kovové spony, mince a špirály ovešané okolo krku, pásu a zápastia, vydávali pri každom pohybe radostný cvengot, akoby ani nepatrili svojej zúboženej majiteľke.

30 „Please,“ ukazoval bratranec na kapra, „eat. It is good. You must hungry. Jedz. Je to dobré. Ty musíš hladná. You eat and not go ... WC. Ty ješť a nejšť WC.“

Obrátila sa naňho s úsmevom mnohonásobnej matky, ktorú čaká ďalší pôrod a vie, na čo sa má pripraviť. „Nie, ďakujem, naozaj ďakujem.“ A odkrojila si kúsoček ryby.

- 35 Vyzerala teraz bezbranne a bezmocne, no ja som už vedel, že som sa bohužiaľ nemýlil a že sa mám na čo tešiť. Cestou k bratrancovi, keď jej bolo chvíľočku lepšie, vytiahla zo mňa, že študujem psychológiu a hneď spustila svoj dotazník. „Do you know...? Have you ever heard about...? Poznáš? Počul si niekedy o...?“ Bola to skôr náhodná zhoda okolností, že akurát to, na čo sa ma pýtala, som poznal, počul, videl. Po piatej otázke som ju prerušil a vymenoval zoznam kníh, filmov a tém, na ktoré by sa mohla pýtať. Ostala zarazená; nevedela, čo si má o tom myslieť.
- 40 Sám neviem, prečo som sa tak kultúrne tváril; asi som sa pajedil, že s ňou musím byť. Potom som jej v kocke vysypal, čo mi asi chce povedať o sebe. Nevravela nič, iba preglgala a vyzerala von na neosvetlené sídliská. Nezdržal som sa. „They don't have much light there, but it's very romantic. And they spare energy, it's clever, isn't it? Nemajú tam síce priveľa svetla, ale je to veľmi romantické. A šetria energiou, to je múdre, však?“ Deklamoval som s najstredoamerickejším prízvukom, aký som vedel zo seba vylúdiť. „Čo to má byť?“ pýtala sa celá vydesená. „Nič. Len ťa cítujem, čo budeš hovoriť, až sa vrátiš domov.“
- 45

Martin Bútora, *Lahkým perom* (1987)

- Ako vyznieva celková atmosféra v danom úryvku?
- Akými spôsobmi charakterizuje autor postavy v úryvku?
- Všimnite si využitie jazykových prostriedkov. Z akých štýlových vrstiev jazyka autor čerpá?

1. (b)

Hlina nehybne čaká

Pamäť z jaskýň.
Tak blízko lásky ...
Ako smrteľne nezranit'?

Čo je to písať báseň?

5 Stavať si dovnútra
ešte jedno telo?

Prútené hniezdo kamenný
príbytok, teplé zimovisko ...
Katedrálu ženy z peria krídel ...
10 Stopu vo vlasoch Lovkyne?

Na mojom hrdle
vlhký zvierací dotyk
(korisť prestáva byť
plachou), len náznak krvi,
15 len jemné laso ...

presne mierená
rana, vždy nesie
v sebe časť toho,
kto stratil.
20 *Hlina nehybne čaká na pohyb.*

Mila Haugová, *Alfa centauri* (1997)

- Ako vníma poetka lásku?
- Akú funkciu ako básnický prostriedok má v básni otázka?
- Ktoré slová alebo slovné spojenia považujete v básni za kľúčové a prečo?
- Všimnite si motív „pamäť z jaskýň“. Pomôže vám tento motív lepšie pochopiť báseň a ako?